

Pressmeddelande

Lärdomar från olyckorna efter skyfall i Västernorrland: Åtgärder krävs för att skydda Sveriges infrastruktur från extremväder till följd av ett förändrat klimat

Statens haverikommission (SHK) har gjort en samlad utredning av tre olyckor som skedde under skyfallet i Västernorrland 6–7 september 2025. SHK:s utredning visar att det finns många lärdomar för samhället både avseende den operativa hanteringen av extrema väderhändelser och i det förebyggande arbetet. SHK riktar därför rekommendationer till flera berörda myndigheter och till regeringen.

Skyfallet i Västernorrland ledde till omfattande översvämningar och skador på bland annat väg och järnväg. Under den tidiga morgonen den 7 september inträffade tre allvarliga olyckor: en vägtrafikolycka där en person omkom och två tågurspärningar med skador främst på egendom. Olyckorna inträffade till följd av de skador som regnovädret orsakat på väg- och järnvägsbankar.

Under en längre period var den svenska järnvägskapaciteten kraftigt begränsad och regnovädret orsakade således en stor olägenhet för transporter på järnväg. Återställningsarbetet pågick i flera veckor.

Utredningen visar att det inte längre är en fråga om ifall, utan i vilken omfattning och hur ofta, extremväder kommer att påverka den svenska transportinfrastrukturen. Dagens vägar och järnvägar är anpassade till klimatförhållanden som inte längre kan tas för givna och samhället står inför betydande utmaningar för att anpassa infrastrukturen till framtidens klimat. Anpassningarna kommer dock ta tid. Därför måste relevanta samhällsaktörer även vidta nödvändiga operativa åtgärder för att upptäcka risker på väg- och järnvägsanläggningar i tid och förhindra att de leder till olyckor.

- För att bygga ett motståndskraftigt samhälle som står emot störningar och påfrestningar, i fred såväl som under höjd beredskap och ytterst krig, krävs att alla berörda aktörer bidrar. Detta innebär bl.a. att ansvariga aktörer – som infrastrukturförvaltare, tillsynsmyndigheter, räddningstjänst och skogsbruk – arbetar mer samordnat, utnyttjar befintliga prognoser och

underlag fullt ut, och säkerställer att regelverk, dimensioneringskrav och arbetssätt är anpassade till framtidens utmaningar, säger haveriutredare Sofia Martinsson.

- Trafikverket säkerställde inte den säkerhetsnivå som krävs för att förebygga allvarliga olyckor. Tillgänglig information om väder och konsekvenserna omsattes inte i en samlad lägesbild eller en dokumenterad riskbedömning och analys. Trafikverket fattade inte heller beslut om trafikbegränsningar i rätt tid. Därför behöver Trafikverket vidta åtgärder, säger utredningsledare Alexander Hurtig.

Om SHK:s uppdrag

Statens haverikommission utreder olyckor och allvarliga tillbud från säkerhets-synpunkt oavsett om de inträffat på land, till sjöss eller i luften. Myndighetens olycksutredningar ska sprida kunskap och ge underlag för åtgärder hos myndigheter, företag, organisationer och enskilda som förbättrar säkerheten och minskar risken för olyckor. Verksamheten ska också bidra till att människor kan känna trygghet och tillit till samhällets institutioner och till förtroendet för transportsystemen. I uppdraget ingår också att bedöma de insatser som samhällets räddningstjänst har gjort i samband med en olycka. Däremot ska utredningarna inte fördela skuld eller ansvar, vare sig straffrättsligt, civilrättsligt eller förvaltningsrättsligt.

SHK:s utredningar syftar till att ge svar på tre frågor:

- Vad hände?
- Varför hände det?
- Hur undviks att en liknande händelse inträffar i framtiden?

Kontakt:

Utredningsledare: Alexander Hurtig, 08-508 862 12,
e-post: alexander.hurtig@shk.se

Utredningsordförande: Kristina Börjevik Kovaniemi, 08-508 862 26,
e-post: kristina.borjevik-kovaniemi@shk.se